

Ett nytt nätverk för hållbarhet

På Burgårdens Konferensanläggning i Göteborg möttes i början av juni ett hundratal representanter från näringslivet, offentliga sektorn och ideella organisationer. Allt fler aktörer, offentliga och privata inser värdet av att ta ett ökat samhällsansvar.

Public & Private Social Responsibility Initiative – CSR Västsverige, är ett nytt nätverk för hållbarhetsfrågor. Föreningen arbetar inom regionen Västra Götaland och vill bedriva ett mer aktivt förändringsarbete. Kent Johansson, ordförande i föreningen, invigningstalade och berättade att målsättningen är att föreningen skall vara ett forum för erfarenhetsutbyte eftersom det stigande intresset inom näringslivet för hållbarhetsfrågor kräver vägledning och kunskap. Just inom Västra Götalands regionen har det investerats mest per invånare i forskning och nyskapande de senaste tio åren. Vid en stor undersökning av 200 vinstdrivande företag i regionen hade 70 stycken svarat att hållbarhetsfrågan var den viktigaste!

Begreppet CSR

Det är inte alldeles lätt att bena ut vad CSR innebär men det är ett nytt begrepp med gamla anor från andra världskriget då FN upprättade Deklarationen om Mänskliga rättigheter. Under åren har begreppet utökats och med ett starkt fokus på miljöfrågorna.

I början på 90-talet utvecklades CSR genom att näringslivet bidrog med en dialog kring miljö, ekonomi och sociala frågor. Idag ligger CSR högt på den Europeiska Unionens agenda. Under de senaste decennierna har dock Sverige inte brottats med så stora sociala problem i samma utsträckning som många andra länder, därför har CSR-arbetet fokuserats på den miljömässiga aspekten, men i takt med att den offentliga sektorn

minskat sitt inflytande i Sverige tror man att CSR kommer att utvecklas snabbt även här inom den sociala ekonomin.

EU:s definition av CSR:

”...ett begrepp som innebär att företagen på frivillig grund integrerar sociala och miljömässiga hänsyn i sin verksamhet och i sin samverkan med intressenterna, utöver vad lagen föreskriver” (EU-kommissionens vitbok 2002)

Filantropiskt ansvar

CSR-modellen innebär att företaget med huvudsyfte att ge vinst till ägarna skall uppnå maximalt ansvarstagande, det är den viktigaste dimensionen som sedan följs av etiskt och filantropiskt ansvar. Huruvida detta sedan följs åt varierar naturligtvis och dagens konferens handlade om att just skapa arenor för detta. Frivilliga organisationer och stora västsvenska vinstdrivande företag måste mötas. På konferensen fanns också flera intresseorganisationer representerade från Göteborg. En frivillig organisation som Räddningsmissionen har tagit fram ett riktat projektmaterial för att få företag att bidra med ekonomi eller volontärhjälp för att stödja deras verksamhet. Andra filantropiska organisationer fanns representerade av Amnesty International, Friends (organisationen mot mobbing) och Yscreen som ingår i Vägen ut! Kooperativen. Genom att företag anlitar textiltryckeriet stödjer man ungdomar som av olika skäl inte kommit in i arbetslivet. Mötet mellan dessa aktörer inom den sociala ekonomin och samhällsengagerat

arbete skall förhoppningsvis inspirera och skapa möjligheter till större ansvar inför en hållbar framtid.

Ansvarstagande?

Under dagen föreläste flera representanter från stora vinstdrivande företag som arbetar i Västra Götalands-regionen. På olika sätt redogjordes deras arbeten med CSR-frågor inom företagen. Nya strategier har utvecklats inom företag som Astra Zenica och McDonald's. Ett stort företag som Astra, ett multinationellt företag som varit utsatt för flera internationella skandaler och där samhällsaktiviteter har rasat mot företagets kränkningar mot människor och djur. Budskapet från Astra var att vid konflikter med allmänhetens intressen så måste man ta större ansvar. Det får inte vara så att svåra problem endast läggs på den juridiska avdelningen. Det handlar främst om Estetik och Ansvar. Men på frågan om var arbetet med CSR-frågor läggs i ett så stort företag blir svaret naturligtvis på informationsavdelningen. Där har man upprättat riktlinjer och krav på leverantörerna, men forskningen har inte påverkats nämnvärt. Det var svårt att se var förändringsarbetet inom så svåra ställningstaganden som djurförsök och billigare Aidsmediciner bedrevs, att lägga CSR-arbetet på informationsavdelningens ansvar riskerar att endast bli en marknadsföringsstrategi? Förhoppningsvis kommer viljan att så att säga ”städa upp” efter skandalerna med annat än juridiska medel vara ett litet steg på vägen mot ett större globalt ansvarstagande inom Astra Zenica.

Integrera ansvarsfrågor

Ett annat stort internationellt företag som McDonald's redovisade sitt CSR-arbete av Petra Dahlman, vars målsättning är att integrera ansvarsfrågor i alla

Staffan Ternby, informationschef under många år på Astra Zenica, berättar om företagskatastrofer och incidenter.

led. Att vara Sveriges största arbetsgivare för ungdomar kräver ett stort ansvar och därför satsas mycket på utbildning som syftar på att öka möjligheter för ungdomar. Att följa med i samhällsutvecklingen är McDonald's inriktning – vilka nya vanor har familjer idag? Det växande miljöengagemanget har ökat de senaste åren och flera siffror redovisades på ett större ekologiskt utbud. Idag drivs också en pilotsatsning för miljöbilar, på McDonald's anläggningar kommer att finnas en el-stolpe, tankstation för bilar, så snart kan kunderna samtidigt köpa en Bigmac och tanka bilen med Biogas.

Skapa hållbar utveckling

Ekobanken är en bank som drivs av 13 000 medlemmar. Under 11 år har banken hunnit bygga upp attraktiva projekt för att få människor att satsa pengar på hållbar utveckling. Tillsammans med bland annat en av Dem Collectives initiativtagare, Annika Axelsson, bildades en liten panel bland föreläsarna. På så sätt kunde en tydlig koppling av just företagande med vinstintresse visa att det går att kombinera med socialt och ekologiskt ansvar. Ekobankens grundidé är att medlemmarna själva styr sina pengar och till vilka projekt. Alltså är det fullt tänkbart att t ex ett multinationellt företag som Coca-Cola skulle kunna investera i projekt som drivs genom Ekobanken.

Gröna listan

Projektet Design med omtanke inom Västra Götaland drivs av offentliga aktörer och är till för att stimulera design för hållbar utveckling. På 3 år har de offentliga upphandlingarna inom Västra Götalands-regionen arbetat upp så att 33 procent av alla inköp i upphandlingarna är miljömärkta och ekologiska. Målet är att inom ett år vara uppe i 50 procent. När en vårdcentral skulle renoveras år 2002 valde man att samarbeta med

produktdesigners med stark miljöprofil och där syftet var att miljöanpassa samtliga produkter. Genom att se inköpen som ett verktyg till en mer hållbar utveckling tog man fram en bok ”Gröna listan” där samtliga produkter har en mycket hög miljöprestanda. Boken har blivit ett styrmedel för företagen i regionen och den visar att det finns en marknad för dessa produkter. Samarbetet med t ex inredningsarkitekter gjorde att marknaden växte och idag vill många företag vara med på ”Gröna listan”. Verksamhetsledaren för Design med omtanke, Birgitta Nilsson, berättade om hur många företag tyckte kraven var för höga men hon menade att det är bara att välja! Det är produkterna som är styrmedlet och inte företaget.

Våga att inte vara perfekt

Catarina Munck, vice ordförande för CSR Västsverige tog upp frågan varför det var 80 procent kvinnor på konferensen. Hon uppmanade de män som ändå fanns där under dagen att nästa gång ta med sig en manlig bekant. Samtidigt var det i den positiva andan som CSR-representanterna avslutade dagen. Vad som är viktigt att tänka på är att utvecklingen nu går mycket snabbt i de stora företagen och därför måste man fokusera på möjligheterna. Genom att starta nätverk arbetar man mot något gemensamt och det skapar stolthet över att få vara med i sammanhang där det drivs viktiga visioner och målsättningar. Människor som vågar ställa frågor bidrar med den stora trenden mot transparens men det krävs också människor som har mod att våga att inte vara perfekta, och att våga satsa på något som också kan väcka kritik.

Text: Git Skoglund
Foto: Elisabet Omsén
För mer information
www.csrvastsverige.se
Här kan man anmäla sin organisation eller företag..

Delat ansvar. Verónica Morales och Mikael Albertsson vid Göteborgs Räddningsmission har tagit fram riktat projektmaterial till näringslivet för att underlätta ekonomisk sponsring eller volontärhjälp.